Μέθοδοι Έρευνας στην Κοινωνιολογία Ι
Ποσοτικές Μέθοδοι (Υ003Κ- ΥΠΟ)

Διδασκαλία: Στεφανία Καλογεράκη
Ώρες διδασκαλίας: Δευτέρα 14.30-17.30, Αίθουσα: Α3-3
Ώρες Γραφείου: Δευτέρα 11.30-14.30 & Τρίτη 10.00-11.30 (ή μετά από συνεννόηση)
Τηλ. Γραφείου: 28310-77473, E-mail: kaloge@ uoc.gr

Περιεχόμενο και στόχοι:

Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να εντρυφήσουν σε ζητήματα που άπτονται της ποσοτικής προσέγγισης αποκτώντας βαθύτερη γνώση για τις δυνατότητες και περιορισμούς της. Αρχικά αναπτύσσονται οι φιλοσοφικοί προσανατολισμοί (οντολογικές, επιστημολογικές παραδοχές) της ποσοτικής προσέγγισης και γίνονται εκτενείς αναφορές στα είδη ερευνητικών σχεδιασμών εστιάζοντας στη διεξαγωγή δειγματοληπτικών ερευνών και κυρίως στην κατασκευή εργαλείων μέτρησης ως τον ακρογωνιαίο λίθο για τη διασφάλιση αξιόπιστων και έγκυρων ευρημάτων. Συνάμα, αναφορές γίνονται σε ζητήματα δευτερογενούς ανάλυσης καθώς και στη συνδρομή της μεικτής μεθοδολογικής προσέγγισης στη βαθύτερη κατανόηση του κοινωνικού γίγνεσθαι. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να ενστερνιστούν το ρόλο του/της κοινωνικού/ής ερευνητή/τριας και να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων στη διερεύνηση της κοινωνικής πραγματικότητας και των φαινομένων της.

Αξιολόγηση: Η τελική αξιολόγηση των φοιτητών/τριών προκύπτει από:

Ατομική εργασία Ι (30% της τελικής αξιολόγησης)
Ατομική εργασία ΙΙ (70% της τελικής αξιολόγησης)

Διευκρινήσεις για τις εργασίες:

Ατομική εργασία Ι (παρουσίαση)

Στην πρώτη ατομική εργασία οι φοιτητές/τριες καλούνται να παρουσιάσουν ένα επιστημονικό άρθρο (είτε ελληνικό, είτε ξενόγλωσσο) στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα ευρήματα μιας ποσοτικής κοινωνικής έρευνας που διερευνά τις κοινωνικές επιπτώσεις της τρέχουσας οικονομικής κρίσης (είτε στην Ελλάδα είτε σε άλλη/ες χώρα/ες). Οι φοιτητές/τριες στην παρουσίαση θα πρέπει να αναλύσουν το άρθρο που επέλεξαν εστιάζοντας στα παρακάτω ερωτήματα:

1. Ποια/ες κοινωνική/ές διάσταση/εις της οικονομικής κρίσης διερευνώνται στη μελέτη;
2. Ο/Η ερευνητής/τρια χρησιμοποιεί συγκεκριμένες θεωρητικές προσεγγίσεις, εάν ναι ποια/ποιες;
3. Ποια είναι τα ερευνητικά ερωτήματα και πώς διαμορφώνονται οι ερευνητικές υποθέσεις της μελέτης;
4. Ποιο το είδος της έρευνας που έχει εφαρμοστεί (π.χ. βασική, εφαρμοσμένη, πειραματική, δειγματοληπτική, συγχρονική, συγκριτική διαχωρική/διαπολιτισμική κλπ) ;
5. Ο/Η ερευνητής/τρια χρησιμοποιεί πρωτογενή δεδομένα ή αναλύει δευτερογενώς; Αναφερθείτε αναλυτικά σε ζητήματα σχετικά με τη δειγματοληψία της έρευνας (πληθυσμός/ δείγμα, μέγεθος και τρόπος επιλογής δείγματος) καθώς και τις τεχνικές συλλογής δεδομένων (πχ ταχυδρομική, διαδικτυακή συλλογή κλπ)
6. Παρουσιάστε τις βασικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί ο/η ερευνητής/τρια και αναφερθείτε στον τρόπο μέτρησης τους. Πιστεύετε ότι οι υπό μελέτη μεταβλητές είναι κατάλληλες για να απαντήσουν στα ερευνητικά ερωτήματα του/της ερευνητή /ριας;
7. Ποιες στατιστικές τεχνικές έχουν χρησιμοποιηθεί στην ανάλυση των δεδομένων;
8. Ποια είναι τα βασικά συμπεράσματα του άρθρου και ποια η χρησιμότητα τους;
9. Ο ερευνητής/τρια επισημαίνει συγκεκριμένους περιορισμούς που πιθανότατα να επηρεάζουν την αξιοπιστία των ευρημάτων; Εάν ναι, αναπτύξετε τους περιορισμούς αυτούς και τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης τους

10. Πώς θα αξιολογούσατε συνολικά την μελέτη; Εντοπίζετε πιθανά λάθη ή παραλήψεις σε κάποιο/α από τα στάδια διεξαγωγής της; Εάν ναι, αναφερθείτε σε αυτά και προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης τους.

Ατομική εργασία ΙΙ (παρουσίαση & γραπτή εργασία)

Στη δεύτερη ατομική εργασία οι φοιτητές/τριες θα επιλέξουν ένα κοινωνικό ζήτημα του ενδιαφέροντος τους και θα σχεδιάσουν μια δειγματοληπτική έρευνα. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να αναπτύξουν τα διαφορετικά στάδια της ερευνητικής διαδικασίας για το υπο μελέτη ζήτημα (π.χ. διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος, βιβλιογραφική επισκόπηση/θεωρητική προσέγγιση, διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων, επιλογή δειγματοληπτικής τεχνικής και τεχνικής συλλογής δεδομένων) με ιδιαίτερη έμφαση στην κατασκευή και αξιολόγηση του εργαλείου μέτρησης. Σχετικά με το τελευταίο οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να αναφερθούν εκτενώς στις διαδικασίες κατασκευής του εργαλείου μέτρησης (π.χ. εννοιολόγηση, λειτουργικοποίηση, διατύπωση ερωτήσεων, διαμόρφωση απαντητικών κατηγοριών κλπ) αλλά και στα αποτελέσματα της αξιολόγησης βάσει της οποίας βελτιστοποιείται το εργαλείο.

Γενικότερες παρατηρήσεις:

1. Η παρουσία των φοιτητών/τριων στο μάθημα είναι υποχρεωτική.
2. Οι εργασίες είναι υποχρεωτικές και δεν ισχύουν απαλλαγές.
3. Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού (π.χ. επιστημονικά άρθρα, κεφάλαια βιβλίων) ανά θεματική ενότητα δίνεται στους/στις φοιτητές/τριες σε ηλεκτρονική μορφή (CD). Εξαίρεση αποτελούν κεφάλαια βιβλίων τα οποία είναι διαθέσιμα στη βιβλιοθήκη του Π.Κ, όπου και μπορείτε να προμηθευτείτε. Τα βιβλία αυτά είναι:

Κυριαζή, Ν. (2011). *Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών.* Αθήνα: Πεδίο. [Βιβλιοθήκη Π.Κ: Ρέθυμνο-Κεντρ. (Κύρια συλ.) ΗΜ29 Κ9 2011]

Babbie, E.(2011).*Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική. [Βιβλιοθήκη Π.Κ: Ρέθυμνο-Κεντρ. (Κύρια συλ.) Η62 Β216 2011]

Θεματολογία ανά εβδομάδα

1.	**3/10/2016**	***Βασικοί Σκοποί και Στόχοι μαθήματος*** (παρουσίαση θεματολογίας, εργασιών, βιβλιογραφίας)
2.	**10/10/2016**	***Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εμπειρική Έρευνα*** **Walliman, N. (2006).** Theoretical background. In Walliman, N (ed.) *Social research methods (SAGE Course Companions series)*, pp. 14-29.London: Sage. **Bryman, A. (1988).** The nature of quantitative research. In *Quantity and quality in social research*, (pp.11-44). London: Routledge. **Κυριαζή, Ν. (2011).** Η διαπλοκή θεωρίας, μεθόδων και δεδομένων (Κεφ. 1, σελ. 19-55) στο *Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών* (Νέα διευρυμένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.
3.	**17/10/2016**	***Ερευνητικοί Σχεδιασμοί & Στάδια Διεξαγωγής Δειγματοληπτικής Έρευνας*** **Saris, W. & Gallhofer, I. (2007).** Introduction. In W. Saris, & I. Gallhofer (Eds.) *Design, evaluation and analysis of questionnaires for survey research* (pp.1-12). New York: Wiley **Walliman, N. (2006).** Research strategies and design. In Walliman, N (ed.) *Social research methods (SAGE Course Companions series)*, pp. 36-49.London: Sage.

		Babbie, E.(2011). Δειγματοληψία & Δειγματοληπτική Έρευνα. Στο *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα* (Κεφ. 6, σελ.283-347 & Κεφ. 8, σελ. 383-451). Αθήνα: Κριτική. **Oppenheim, A. (1992).** Introduction to survey design. In. Oppenheim (ed.) *Questionnaire design, interviewing and attitude measurement*, pp.5-19. London: Pinter.
4.	**24/10/2016**	***Το Παράδειγμα το Συνολικού Σφάλματος Έρευνας*** **Weisberg, H. (2005).** Survey error: The establishment of a paradigm. In H. Weisberg (Ed.) *The total survey error approach: A guide to the new science of survey research* (pp.72-113). Chicago: University of Chicago Press. **Groves, R., Fowler, F., Couper, M., Lepkowski, J., Singer, E. & Tourangeau, R. (Eds.)(2004)**. Inference and error in surveys. In R. Gorves et al (Eds.) *Survey methodology* (pp. 39-65). New York: John Wiley & Sons.
5.	**31/10/2016**	***Βασικές Αρχές Μέτρησης: Από Θεωρητικές Έννοιες σε Εμπειρικές Μεταβλητές*** **Blalock, H. (1979).** The presidential address: Measurement and conceptualization problems: The major obstacle to integrating theory and research. *American Sociological Review* 44 (6): 881-894. **Saris, W. & Gallhofer, I. (2007).** Concepts-by-postulation and concepts-by-intuition. In W. Saris, & I. Gallhofer (Eds.) *Design, evaluation and analysis of questionnaires for survey research* (pp.15-30). New York: Wiley. **Κυριαζή, Ν. (2011).** Θεωρητικές έννοιες, μεταβλητές και μέτρηση (Κεφ. 2, σελ. 56-95) στο *Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών* (Νέα διευρυμένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο **DeVellis, R. (2003).** Overview. In DeVellis, R. (Ed.) *Scale development* (2nd Ed.) (pp. 1-13). Thousand Oaks, CA: Sage.
6.	**7/11/2016**	***Θεωρητικά Μοντέλα Απόκρισης & Βασικές Αρχές Κατασκευής Εργαλείου Μέτρησης Ι*** **Tourangeau, R., Rips, L. & Rasinski, K. (2000).** An introduction and a point of view. In Tourangeau, R., Rips, L. & Rasinski, K. (eds.) *The psychology of survey response*, pp.1-20. Cambridge: Cambridge University Press. **Schaeffer, N. & Presser, S. (2003).** The science of asking questions. *Annual Review of Sociology*, 29:65-88. **Schwarz, N., Knauper, B., Oyserman, D., & Stich, C.** (2008). The psychology of asking questions. In J. Hox, E. de Leeuw, & D. Dillman (Eds.) *International handbook of survey methodology* (pp. 18-34). Mahwah, NJ: Taylor & Francis. **Foddy, W. (1993)**. An initial statement of the problem. In W. Foddy (Ed.) Constructing questions for interviews and questionnaires: Theory and practice in social research (pp 1- 11). Cambridge: Cambridge University Press

		Weisberg, H. (2005a). Measurement Error Due to Respondents, I: Question wording problems. In H. Weisberg (Ed.) *The total survey error approach: A guide to the new science of survey research* (pp.72-113). Chicago: University of Chicago Press.
7.	**14/11/2016**	***Βασικές Αρχές Κατασκευής Εργαλείου Μέτρησης ΙΙ*** **Dillman, D. (2007).** Writing Questions. In D. Dillman (Ed.) *Mail and internet surveys: The Tailored Design Method 2007 update with new internet, visual, and mixed-mode guide* (pp. 32-78). Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc. **DeVellis, R. (2003b).** Guidelines in scale development. In DeVellis, R. (Ed.) *Scale development* (2nd Ed.) (pp. 60-100). Thousand Oaks, CA: Sage.
8.	**21/11/2016**	***Παρουσιάσεις Εργασίας Ι***
9.	**28/11/2016**	***Βασικές Αρχές Κατασκευής Εργαλείου Μέτρησης ΙΙΙ*** **Babbie, E.(2011**). Σύνθετα μέτρα. Στο *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα* (Κεφ. 5, σελ.235-282). Αθήνα: Κριτική. **Weisberg, H. (2005b).** Measurement Error Due to Respondents, II: Questionnaire issues. In H. Weisberg (Ed.) *The total survey error approach: A guide to the new science of survey research* (pp.114-129). Chicago: University of Chicago Press
10.	**5/12/2016**	***Τεχνικές Αξιολόγησης Εργαλείου Μέτρησης*** **Fowler, F. (1995).** Presurvey evalutation of questions. In F. Fowler (Ed.) *Improving survey questions*: *Design and evaluation* (pp. 111 -144) (Applied Social. Research Methods Series Volume 38) Thousand Oaks, CA: Sage. **Willis, G. & Research Triangle Institute (1999).** Cognitive interviewing. A "How to" Guide. **Groves, R., Fowler, F., Couper, M., Lepkowski, J., Singer, E. & Tourangeau, R. (Eds.)(2004)**. Evaluating survey questions. In R. Gorves et al (Eds.) *Survey methodology* (pp. 241-267). New York: John Wiley & Sons.
11.	**12/12/2016**	***Η Μεικτή Μεθοδολογική Προσέγγιση*** **Gelo, O., Braakman, D. & Benetka, G. (2008).** Quantitative and Qualitative Research: Beyond the Debate. *Integrative Psychological & Behavioral Science*, 42, 266-290. **Creswell, J. & Plano Clark, V. (Eds.) (2007).** Understanding mixed method research (pp. 1-19) & Choosing a mixed methods design (pp. 58-88). In *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage. **Johnson, R. & Onwuegbuzie, A. (2004).** Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time has Come. *Educational Researcher*, 33, 7, 14-26. **Τσιώλης, Γ. (2011).** Η Σχέση Ποιοτικής και Ποσοτικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Από την Πολεμική των «Παραδειγμάτων» στις Συνθετικές Προσεγγίσεις. Στο Μ. Δαφέρμος, Μ. Σαματάς, Μ. Κουκουριτάκη & Σ. Χιωτάκη (Επιμ.), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες στον 21ο Αιώνα: Επίμαχα Θέματα και Προκλήσεις* (σσ. 56-84). Αθήνα: Πεδίο.

		Καλογεράκη, Σ. (2013). Εφαρμογές μεικτών μεθόδων έρευνας: Ο διερευνητικός ακολουθιακός σχεδιασμός στην κατασκευή εργαλείων μέτρησης κοινωνικών ερευνών. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.) Δυνατότητες και Όρια της Μείξης των Μεθοδολογιών στην Κοινωνική, Ψυχολογική και Εκπαιδευτική Έρευνα: Επιστημολογικά και Μεθοδολογικά Ζητήματα των Προοπτικών Διεύρυνσης του Ερευνητικού Σχεδιασμού (σελ.293-317). Αθήνα: Ίων.
12.	**19/12/2016**	***Δευτερογενής Ανάλυση Δεδομένων & Το παράδειγμα της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας*** **Dale, A., Arber, S. & Procter, M. (Eds.) (1988).** A sociological perspective on secondary analysis. In A., Dale, S. Arber, & M. Procter (Eds.) *Doing Secondary Analysis* (pp.19-44). London: Unwin Hyman. **Smith E. (Ed.) (2008).** Secondary data analysis: An introduction. In E. Smith (Ed.) *Using Secondary Data in Educational and Social Research*, (pp. 3-20) Berkshire:Open University Press. **Glover, J. (1996).** Epistemological and methodological considerations in secondary analysis. Στο L. Hantrais και S. Mangen (Επιμ.), Cross-national research methods in the social sciences (pp. 28-39). London: Pinter. **Jowell, R. (2007)**. The European Social Survey as a measurement model. In R. Jowell, et al. (Eds.), *Measuring attitudes cross-nationally: Lessons from the European Social Survey* (pp. 1–31). London: Sage. **Καλογεράκη, Σ. (2011).** Δευτερογενής ανάλυση ποσοτικών δεδομένων: Μια μεθοδολογική επιλογή με πολλαπλά οφέλη και περιορισμούς στο Γ. Τσιώλης, Ν. Σερντεδάκις, Γ. Κάλλας (επιμ) *Ερευνητικές Υποδομές και Δεδομένα στην Εμπειρική Κοινωνική Έρευνα* (σελ.161-188). Αθήνα: Νήσος.
13	**9/1/2017 (6ωρο)**	***Παρουσιάσεις Εργασίας ΙΙ*** ***Παράδοση γραπτής εργασίας***

Προτεινόμενη επιπρόσθετη βιβλιογραφία *

Ξενόγλωσση

Bethlehem, J. (2009). *Applied survey methods:A statistical perspective*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Biemer, P., Groves, R., Lyberg, L., Mathiowetz, N. and S. Sudman. (1991). *Measurement errors in surveys*. New York: Wiley.

Bryman, A. (2004).*Social research methods* (2nd Ed.). Oxford: Oxford University Press.

Creswell, J. & Plano Clark, V. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research* (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

De Vaus, D. (1990). *Surveys in social research* (2nd Ed.) Sydney: Allen & Unwin.

De Vellis, R. (2003). *Scale development* (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Dillman, D. (2007). *Mail and internet surveys: The Tailored Design Method 2007 update with new internet, visual, and mixed-mode guide*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
Foddy, W. (1993). *Constructing questions for interviews and questionnaires: Theory and practice in social research* . Cambridge: Cambridge University Press

Fowler, F. (1995). *Improving survey questions*: *Design and evaluation.* Thousand Oaks, CA: Sage.

Groves, R., Fowler, F., Couper, M., Lepkowski, J., Singer, E. & Tourangeau, R. (2009). *Survey methodology* (2nd Ed.). New York: John Wiley & Sons.

Groves, R. (1989). *Survey errors and survey costs*. New York: Wiley

Hox, J., de Leeuw, E. & Dillman D. (2008). *International handbook of survey methodology*. Mahwah, NJ: Taylor & Francis.

Oppenheim, A. (1992).*Questionnaire design, interviewing and attitude measurement* (2nd Ed.). London, UK: Pinter.

Pawson, R. (1989). *A measure for measures: A manifesto for empirical sociology*. London & New York: Routledge & Kegan Paul.

Payne, S. (1980). *The art of asking questions*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.

Saris, W. & Gallhofer, I. (2007). *Design, evaluation and analysis of questionnaires for survey research.* New York: Wiley.

Tashakkori, A. & Teddlie, C. (2010). *Sage Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research* (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Tourangeau, R., Rips, L. & Rasinski, K. (2000). *The psychology of survey response*. Cambridge: Cambridge University Press.

Weisberg, H. (2005). *The total survey error approach: A guide to the new science of survey research*. Chicago: University of Chicago Press.

Willis, G. (2005). *Cognitive interviewing: A tool for improving questionnaire design*. Thousand Oaks,CA: Sage.

Zeller, R. & Carmines, E. (1980). *Measurement in the social sciences: The link between theory and data*. London: Cambridge University Press**.**

<u>Ελληνική</u>

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg

De Vaus, D. (2008). *Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων. 50 βασικά θέματα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Δαουτόπουλος, Γ. (2005). *Μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών*. Πεύκα: Δαουτόπουλος.

Κυριαζή, Ν. (2011). *Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών* (Νέα διευρυμένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες-Ανάλυση δεδομένων με τη χρήση του SPSS 13*. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαγεωργίου, Γ. (1998). *Μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg.

Ρόντος, Κ. (2011). *Ανάλυση στατιστικών δεδομένων & δημογραφικές-κοινωνικές εφαρμογές*. Αθήνα:Εκδόσεις Μπένου.

Σαραφίδου, Γ-Ο. (2011). *Συνάρθρωση ποσοτικών και ποιοτικών προσεγγίσεων*. Αθήνα: Gutenberg.

Τσιώλης, Γ., Σερντεδάκις, Ν., & Κάλλας, Γ. (2011). *Ερευνητικές υποδομές και δεδομένα στην εμπειρική κοινωνική έρευνα*. Αθήνα: Νήσος.

Υφαντόπουλος, Γ. & Νικολαίδου, Κ. (2008). *Η στατιστική στην κοινωνική έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg

* Στην προτεινόμενη βιβλιογραφία συμπεριλαμβάνονται τίτλοι βιβλίων οι οποίοι βρίσκονται στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΠΚ). Αν κάποιοι τίτλοι δεν είναι διαθέσιμοι μπορείτε να τους ζητήσετε μέσω άλλων πανεπιστημίων (παρακαλώ ενημερωθείτε σχετικά από το προσωπικό της βιβλιοθήκης).

Research methods in Sociology I: Quantitative methods
Stefania Kalogeraki

The main objective of the postgraduate course "Research methods in Sociology I: Quantitative methods" is students to acquire a thorough understanding of quantitative methods by learning the benefits as well as the limitations of the specific methodological approach. It involves the presentation of different research designs of quantitative research by presenting the major challenges at the different stages of conducting empirical research with a special focus on measurement issues, designing and evaluating quantitative tools. Furthermore, the lectures focus on the main advantages and constraints of secondary data analysis (with specific references to international social data sources) as well as on applications of mixed method designs in the investigation of social reality.